

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 27. szám.

Budapest, július 5.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadó
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre – – 12 korona

Félévre – – – 6 korona

Negyedévre – – 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona,
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az altiszt szolgálata.

Irta: Preszly Lóránd csendőrfőhadnagy.

Irodai teendők teljesítése.

Az írásbeli munkálatok nagy gonddal teljesíttessenek. A jelentések, tényvázlatok, beadványok stb. alaposan állítandók össze. Ügyelni kell arra, hogy azok külalakjuk és tartalmuk tekintetében is kifogástalanok legyenek.

A milyen valakinek az írásbeli munkálata, olyan maga az ember is. Írásában mutatja meg magát az ember. Egy rendszerető, komoly, tiszta, pontos embertől eredő jelentés, megkeresés stb. sohasem lesz hányt-vetett, piszkos stb. Viszont ha egy ilyen írás kerül a kezünkbe, már ismeretlenül is egy hanyag, felületes emberre következtethetünk.

A gondolatok papírra vetése nagy figyelemmel történjék. Jól gondoljuk meg előbb mindig azt, a mit le akarunk írni. Munkánk mindig rendes, tiszta, érthető és olvasható legyen. Igyekezzünk magunkat egyszerű, rövid mondatokban kifejezni és érthetővé tenni; a szükségtelen szószaporitást mindenkor kerüljük.

Írásbeli jelentéseinket stb. a világosság jellemezze, azonkívül gondunk legyen arra is, hogy azoknak a rendes külalakja meglegyen.

Egy alosztály irodai teendői teljesítésénél főkövetelmény a pontosság is. A határidőhöz kötött jelentések, beadványok idejében terjesztendők elő, nehogy magasabb előjáróinkat zavarjuk késedelmeskedéseinkkel.

A jelentések stb. tárgyilagosság legyenek és mindig a iszta valóságot tartalmazzák.

A magyar nyelv írásban való tökéletes bírása elsőrangú fontossága, azért szégyenteljes állapot az a gyakran előforduló jelenség, hogy néha idősebb altisztek pár soros jelentést sem képesek hiba nélkül leírni és hogy azok olvashatlanok a sok írási és helyesírási hibától.

A szép- és helyesírás elsajátítására testületünkönél mindennél jobban meg van adva a mód, csak nem kell közönyösnek és felületesnek lenni.

Az oktatás.

Miután «Az altiszt viszonya az alárendeltekhez» című fejezetben részletesen foglalkozom az alárendeltek

kiképzésével és tanításával, itt csupán azon főirányelveket adom meg, a melyek az alárendeltek oktatásánál *szinórmérték gyanánt* szem előtt tartandók.

Az oktatás helyes gyakorlásánál az alábbiakra ügyeljenek az altisztek:

a) az oktató vessen számot azzal, hogy mennyi idő áll rendelkezésére és az oktatásra felvett anyag csupán olyan nagy legyen, hogy azt hallgatóival a rendelkezésére álló idő alatt alaposan átvehesse;

b) vessen az oktató számot azzal is, hogy az oktatás célja nem az, hogy az agyat, az emlékezőtehetséget terhetje, hanem hogy inkább az értelmet fejlessze;

c) az oktatás sulya az előadott *§-ok lényegének* a kiemelésére és arra fordíttassék, hogy az alapfogalmakkal legalább még a gyengébb tehetségű csendőrök is tisztában legyenek;

d) az előadás egyszerű és népies, a kifejezések világosak, érthetőek és szakszerűek legyenek. Idegen szavak, cikornyos kifejezések, szovirágok stb. kerülendők;

e) a szolgálatra vonatkozó részek gyakorlati példakkal világosítandók meg és arra törekedjék az oktató, hogy az azok közötti összefüggés helyes és alkalmas legyen arra, hogy az alárendeltek jó utmutatást kapjanak a gyakorlati szolgálat eredményes ellátására. Az oktatás tehát mindenkor a *gyakorlatiasság* jellegével bírjon:

f) oktatás közben — üdülés, felfrissülés és erögyűtés céljából — 8—10 percznyi pihenő adassék.

A mi pedig az írásbeli oktatást illeti, annak tudvalevőleg célját az képezi, hogy minden csendőr a jól olvasható kézírást elsajátítsa és ebbeli képességét fejlesztve, gondolatait rendezett alakban, tehát érthetően, összefüggően és szabadon tudja papírosra vetni és képes legyen kisebb jelentéseket stb. értelmesen megszerkeszteni.

Az írásbeli oktatásnak fokozatosnak kell lenni. Az őrsparancsnok lelkiismeretbeli kötelességének tekintse az idevonatkozó szabályok betartását.

Az elemi képzettségű, jórészen idegen ajku, így a magyar nyelvet írásban, sokszor szóban is gyengén és kezdetlegesen bíró alárendeltek nehezen tanulják meg és sajátítják el a helyesírást és a nyelvtan szabályait. Azért soroljuk osztályokba őket olyképen, hogy a kes-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.
cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Békózi Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérlés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

dők csupán az írás alapelveivel foglalkozhatnak, mintalapok után írhatnak mindaddig, míg az írásban a kellő jártasságot és gyakorlottságot meg nem szerzik. A *haladók* már a fogalmazásban gyakorolják magukat és kisebb munkákat önállóan is teljesítenek. A *szabadírók* már teljesen önállóan dolgoznak és részben gyakorolják magukat azon irodai teendők elsajátításában is, melyek egy őrsparancsnokhelyettes számára nélkülözhetetlenek.

Az írásbeli oktatás minden egyén képességeihez alkalmazott legyen, éppen azért az őrsparancsnok részéről gondos ellenőrzést igényel.

A kiképzésnek igen fontos eszköze az írásbeli oktatás, csak erélylyel és kitartással kell fogni a cél eléréséhez és a magyarázatokkal, az utbaigazításokkal és a felvilágosításokkal nem kell fukarkodni.

Az alárendeltek felvilágosítandók, hogy a magyar nyelvet írásban teljesen nem bíró ember műveltnek nem is nevezhető, annak tökéletes bírása nagy haszonnal jár és elengedhetetlen feltétele az előbbre jutásnak, a magasabb kiképeztetésnek.

Az altisztekre nézve pedig éppen kíváncsok a magyar nyelv írásban való tökéletes bírása. Szeretettel kell fáradozni az írási és fogalmazási képesség ápolásán és megjavításán. Minél többet olvasunk és minél alaposabban olvasunk, annál könnyebben sajátítható el a magyar nyelv.

A magyar nyelv művelése minden magyar ember számára honfiai kötelesség. A ki anyanyelvét nem szereti, az jó hazafi nem lehet. Szolgálati érintkezéseknél bő alkalom van arra, hogy nyelvünket megvédjük a rajta zsarnokoskodó idegenszerűség ellen és megtisztíthassuk a szépségét és erjét sorvasztó fattyuhajtásoktól. Idegen szavakat és kifejezéseket kerülnünk kell, ha ilyeneket hallunk, ne resteljünk azt kijavítani és kifejezéseinket megvédeni a magyartalanság ellen. Az írásbeli oktatások terén is szolgálhatjuk ilyképen közvetve hazánk érdekeit.

Gyakorlatok (lovarda) tartása.

A helyesen felfogott fegyelem szükségessé és kívánatossá teszi azt, hogy az altisztek alárendeltjeikkel — a szolgálati viszonyok által megengedett időben — katonai gyakorlatokat végezzenek. A gyakorlat a laktanyán vagy a célra alkalmas helyen tartassék, esetleg a laktanyán kívül erre alkalmasabbnak mutatózó helyen.

Ha laktanyán kívül tartatik a gyakorlat, oda az őrsparancsnok vezesse embereit. A kivonulás — a parancsnok részéről is — mindig kifogástalan, katonás magatartásban történjen.

A parancsnok felszerelése és öltözete a kivonult legénységével azonos legyen. Ezt a fegyelmet s a katonai jóízlet is úgy követeli.

Gyakorlatok teljesítése közben a parancsnok osztat-

lanul a gyakorlatozásnak szentelje idejét s azon legyen, hogy az minél tökéletesebben hajtassék végre.

Ügyelni kell a gyakorlatok nyugodtságára és feszes-ségére, azért szükséges a parancsnokló altiszt részéről az is, hogy annak tartama alatt türelmet és nyugodtságot tanúsítson.

A gyakorlat minden része állandóan éles szemmel kísérendő s ha valamiféle pl. egy mozdulat vagy fogás végrehajtása tekintetében kétség van, akkor erről azonnal — de lehetőleg úgy, hogy az altiszt tudása alárendeltjei előtt ne veszélyeztessék — bizonyosság szerzendő.

Az altiszt a gyakorlatozások alatt magának semmi-nemü kényelmet vagy könnyítést meg ne engedjen. A sor előtt való pongyola, katonátlan magatartás katonai és fegyelmi szempontból felette káros. Igen jól teszi az altiszt, ha az egyes mozdulatokat és fogásokat legénységével együtt végzi, ezzel jó példával jár elől, de ő maga sem jön ki a gyakorlatból.

Gyakorlatozások alatt a szükségesnek mutatózó észrevételeit, kifogásait az altiszt nyugodtan tegye meg és lehetőleg röviden; tartózkodjék a hosszadalmas magyarázatoktól. Az előfordult hibákra ha kifogást tesz, vigyázzon arra is, hogy ennek a hangja — a sor és rend előtt — sértő, lealjasító, vagy megszegényítő ne legyen és arra is kell ügyelni, hogy az idősebbek a fiatalabbak előtt lehetőleg meg ne dorgáltassanak.

A kifogásokat — különösen mikor magyarázatokkal vannak összefűzve, — „pihenj”-ben kell megtenni.

A gyakorlatok tartásában az altiszt időhöz kötve nincs, azokat tehát akkor szakítja félbe, pl. pihenés céljából, vagy akkor fejezze be végleg, mikor azt jónak látja. Figyelemmel kell lenni arra, hogy a legénység fáradt ne legyen, — mert az sokszor kedvtelenséget idéz elő.

A gyakorlatozásoknál a főszó a lö- és szálfegyverünkkel való helyes bántásra fektetendő. Sokszor a csendőr élete függ ezeken. A lövésben való kiképzésre is nagy súly helyezendő. Minden csendőr képesítendő arra, hogy fegyvereit helyesen használni tudja és abban a teljes ügyességet és biztonságot szerezze meg.

Elvül szolgáljon, hogy a helyesen, következetesen, jól átgondoltan és szabatosan végrehajtott gyakorlatozásokkal igen szép eredményeket lehet elérni és hogy ezek elérése érdekében pár dicsérő szó jókedvre hangolja az embereket s növeszti a fegyelem érzetét.

Itt még szükségesnek tartom megemlíteni azt, hogy az altisztek kerüljék és alárendeltjeiket pedig szoktassák le azon minősíthetetlen eljárásról, hogy a városok vagy falvakon kívül (de — sajnos — sokszor azokon belül is) hanyagul és nyeglén viselkedjenek, a derékszíjat megengedjék, a zubbony nyakát kigombolják, a kalapjukat hátra csapják, a fegyverüket pedig katonátlan

Ha fáj a feje

ne tévoldázzék, hanem használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ár K 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kárpátszentmihályon. Orvosok által ajánlva. Három dobozól ingy. postai szállítással.

Beretvás-pastillát

Az osztrák Landwehr-akadémia zászlószentelése a schönbrunni kastélyban június 18-án.

A király első nyilvános szereplése betegsége után.

módon hordják. Ez nagyon gyakori tünet, jóllehet igazságos megszólásra és kifogásra nagymértékben szolgáltat okot.

*

A mi a lovarda tartást illeti, ezzel két célt érünk el, először az alárendelt lovaglási képességét és ügyességét fejlesztjük, illetőleg fokozzuk, másrészt a lelkiismeretea gyakorlat mellett a már kiidomított, — de a szabadban való folytonos lovaglással az iskolától elszakított — lovakat engedelmessegre szoktatjuk.

Lovaink megerőltető munkát, nagyobb tevékenységet rendes körülmények között nem végeznek, a jó táplálkozás mellett jól is fejlődnek és ezzel szemben aránylag kevés mozgást teljesítenek. Ezért kell tehát felhasználni minden kínálható alkalmat arra, hogy naponként mozogjanak és lovagoltassanak. Különösen áll ez a tavaszi, nyári és őszi időszakra, mert tudva levő, hogy télen sem az időjárás, sem a talaj nem épen alkalmas erre.

Lovarda helyül megfelelő hely választassék ki s a térség elegendő legyen. A mi az időt illeti, legalkalmasabb a kora reggeli idő.

Lovarda tartásnál legfőbb követelmény, hogy a lovak nyugodtak, türelmesek és következetesek legyenek a lóval szemben, mert ezzel érik el legkönnyebben azt, hogy ez önként és örömmel fogja azt teljesíteni, a mit tőle ura kíván. Legyen ezenfelül minden lovas figyelme a lovával szemben, mivel a lovas figyelmetlensége miatt (igen sokszor engedékenysége miatt) a lónál bizonyos helytelenségek fejlődnek ki, fogyatkozások jönnek létre s a ló makacsságra s engedetlenségre szokik.

A ló helyes irányban való nevelésének legfőbb követelménye az, hogy a ló már kezdetben korlátoztassék, helytelenségei, hibái és figyelmetlenségei fékeztessenek és azokról következetes és türelmes idomítással leszoktassanak. Szükséges ezenfelül, hogy a lovas nyugodt, ügyes és cél tudatos legyen és ezt a rendszerét hozza összhangzásba a ló természetével és vérmérsékletével.

A lovardát tartó altiszt főfigyelme a lovak helyes nyergelésére és kantározására fordítassék, azután pedig a lovon való ülésre és a ló vezetésére.

A lovarda tartásnál ügyelni kell arra is, hogy a ló és a lovas közötti egyetértés megvan-e, nevezetesen a lovas képes-e helyesen fékezni a lova akaratát és hogy a ló akaratát teljesen aláveti-e lovasának. Figyelemmel kell tartani a ló mozgását, járását, tempóját, szájának munkáját, fejtartását, a mozgásbeli nyugodtságát, a lovasnál pedig a helyes testtartást (a test a csipőtől fölfelé és a térdtől lefelé mozgékony, illetve mozgatható legyen), a biztos ülést (a mi azáltal érhető el, ha a csipő és a térd között levő test mozdulatlan marad), a helyes egyensúlytartást (a mi a ló nyugodtságát eredményezi), a ló helyes irányítását és a helyes és biztos vezetését.

Az altiszt ellenőrizze azt is, hogy a lovas ne viselkedjék lovával szemben bizonytalanul, hanem hogy a helyes indítás, vezetés és irányítás összhangban legyen a kivitellel, vagyis hogy a ló megértse azt, a mit lovasa akar.

A lovakkal való bánásmód szelid és jóakaratu legyen, mert durva bántalmazása, czélnélküli megzavarása a ló elfajulásához, eldurvulásához vezet, ez pedig súlyos következményekhez vezethet, melyekért a felelősség mindig a ló lovasának, vagy idomítójának lelkiismeretét terheli.

(Folytatjuk.)

Egy pénzhamisító társaság leleplezése.

Irta: Egy csendőr.

Az 1908. év végén és az 1909. év elején Krassó-Szörény és Temes megyék szomszédos községeiben ügyészolván napról-napra merültek fel panaszok a miatt, hogy ismeretlen egyének hamis öt és kétkoronasokkal csapták be a kereskedőket és korcsmárosokat.

Károsultak panaszai folytán a gátaljai a többi örsök is mindannyiszor megindították a nyomozást s folytatták is azt rövidebb-hosszabb ideig, de mindannyiszor eredmény nélkül. S bár alig múlt el hetivásár a környéken, hogy újabb és újabb eseteket ne jelentettek volna, a panaszosok sohasem tudták megnevezni azokat az eg éneket, a kiktől a hamispénzt kapták, sőt még csak annyira sem tudták megjelölni, hogy annak alapján határozottabb irányban lehetett volna folytatni a nyomozást.

1909. évi február 10-én azonban Letán József gátaljai korcsmáros, a mint egy nála felváltott ötkorona hamis voltát felismerte, azonnal az örsre ment, s az esetet Telek János csendőr előtt jelentve, már tüzetesebb leírást adott a pénzt felváltató egyénről, úgy hogy Telek csendőr abban a reményben, hogy a gyanúsítottat még a községben találhatja, Szász György csendőrrel mindjárt szolgálatba is indult s úgy a már oszlóban levő hetivásárban, mint az üzletekben és korcsmákban pihatólni kezdtek az ismeretlen után és sikerült is nekik egy korcsmában éppen abban a pillanatban meglepni a gyanúsítottat, mikor az az ott elfogyasz-

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjuttányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

A király szemlét tart az akadémiások fölött.

A király első nyilvános szereplése betegsége után, a Landwehr-akadémia zászlószentelésén.

tott pálinka árát egy hamis ötkoronással kifizetni akarta.

Nevezettet azonnal igazolásra szolitották s miután vonakodott magát megnevezni, előzetes őrizet alá vételét kijelentve, nehogy elővezetése közben az esetleg nála levő többi hamis pénzt eldobhassa, ott mindjárt meg is motozták.

Még folyt a motozás, mikor a korcsmában volt több vendég közül egyik a nélkül, hogy megnevezte volna magát, vagy az őrizet alá vett egyént, odaszólt a járőrnek, hogy csak fogják el, tartóztassák le a gyanusítottat, ő azt jól ismeri, az egy pénzhamisító; közben azonban el akart illanni, de Szász csendőr éppen az utolsó pillanatban galléron ragadva, visszatartotta s mintán többen mondták, hogy gyanusítottal együtt pálinkáztak, őt is motozás alá vették.

A rögtöni motozás eredménye az lett, hogy ez utóbbi egyénnél 2 darab öt- és 13 darab kétkoronás hamis pénzt és 4 korona 84 fillér jó pénzt, előbb nevezettnél pedig egy darab hamis ötkoronást, egy egyfedelű új nickel zseborát és egy félliter pálinkát talált a járőr.

Ezeket elkobozva, gyanusítottakat a laktanyába kísért a járőr, hol az éppen szolgálatból bevonult Kerekes Sándor őrmester őrsparancsnoknak az esetet jelentve, úgy a gyanusítottakat, mint a bűnjeleket átadták.

Kerekes őrmester a további nyomozást átvéve, a községházán kikérdezte a gyanusítottakat, s ekkor kiderült, hogy az egyik Surár Józsin sósdi, a másik pedig Toma János gertyenyesi lakos és hogy a nálok talált jó pénzt is hamis pénz felváltása mellett kapták egy korcsmárostól, a kitől a pálinkát vették, sőt az órát is hamis pénzen szerzett jó pénzért vásárolták.

További bemondásaikból megállapította még Kerekes őrmester, hogy a hamis pénzt Toma János és özvegy Gligor Ádámné gertyenyesi lakosok, Besenyága Traján kölniki lakos házában és ennek közvetítése mellett, egy ismeretlen nőtől, előbbi 10, utóbbi pedig 50 korona jó pénzért vették és hogy Surárt csak Gligorné fogadta fel bizonyos jutalék ígérete mellett, hogy Toma felügyelete alatt hozza forgalomba azokat.

Kerekes őrmester ezek alapján Simon László és Telek János csendőrök Sósra s folytatólag Gertyenyes községbe küldte, hogy Surárnál, Tománál és özvegy Gligornénál is házkutatást tartsanak.

Surárnál nem talált a járőr semmit, ellenben Toma lakásán egy fél kgr.-nyi czink- és ólomkeverékből való lemezt s egy ötkoronás készítéséhez való gipszmintát, özv. Gligornénál pedig két drb. ötkoronás és 27 drb. kétkoronás hamispénzt sikerült előkeríteni.

Özv. Gligorné ez eredmény hatása alatt mindjárt beismerte, hogy 50 kor. jó pénzért 40 drb. kétkoronás és 4 drb. ötkoronás hamispénzt vett a már fentebb

említett ismeretlen nőtől s abból adott át Surárnak 13 drb. két- és 2 drb. ötkoronást forgalombahozatal végett. Toma pedig előadta, hogy a czink- és ólomkeveréket hasznavehetetlenné vált szódás üvegekről leszedett zárókupakokból olvasztotta össze azzal a szándékkal, hogy a szintén általa készített gipszminta felhasználásával megkísérli a hamispénz készítését, de még eddig nem csinált egy darabot sem.

Kerekes őrmester ezekután özv. Gligornét is őrizet alá véve, járőrrel együtt Kölnik községbe ment, s ott az ezeresi őrsről kért segélyjárőr támogatása mellett kipuhította, hogy Besenyága Traján Polynár György ottani lakos szücsmesterrel áll szorosabb összeköttetésben, mire ezeket és utóbbinak feleségét is az őrizet alatt volt gyanusítottakkal felismerés céljából szembe-sítette, s miután Toma és Gligorné azt állították, hogy Polymárné az, a ki nekik a hamispénzt eladta, úgy ennek, mint a Besenyága lakását átkutatta.

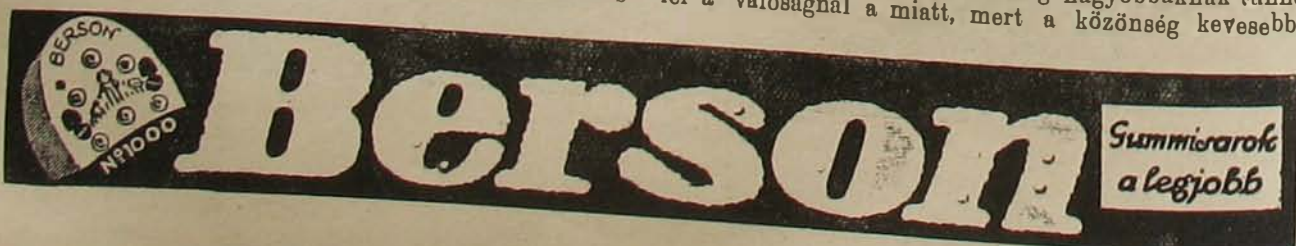
A kutatás eredményével is járt, amennyiben Besenyága padlásán egy negyed kgr.-nyi súlyú czinklemez, Polynár lakásában pedig 12 drb. két- és 5 drb. ötkoronás hamispénzt, az udvarában elásva 6 darab ötkoronáshoz és 2 drb. kétkoronáshoz való gipszmintát, a fészerben egy ócska lábast és egy kanalat találtak, mely utóbbi tárgyakat, mint Besenyága és Polynár beismerték, a hamispénz készítéséhez használták. Beismerték azt is, hogy már egy év óta folytatják a hamisítást s mind őtőlük került ki az a hamis pénz, a melyeket a környékben forgalomba hoztak.

Ezek alapján és mivel Besenyága lakásán a lemezen kívül még nagyobb mennyiségű dinamitot, kész dinamittöltényt találtak, a melyeket beismerten a bogsánbágyai bányatárságtól lopott; Polynár pedig a padlásán talált nagyobb mennyiségű távbeszélő huzalra nézve beismerte, hogy azt a pár hónappal előbb történt nagy havazás alkalmával leszakadt huzalokból lopta, nevezeteket, a bűnjelek beszolgáltatása mellett, lopásért és pénzhamisításért, míg a többieket a hamispénz forgalombahozataláért feljelentette Kerekes őrmester az illetékes bíróságnál, a hol előbbieket két-két évi, a többiek pedig 2—5 havi szabadságvesztésbüntetésre ítéltettek.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Nevezetes vakok.

A látás elvesztése megnehezíti ugyan az ily szerencsétlenül járt embereknek érzékeik kifejlesztését, azonban tehetségeik megmaradnak s kellő szorgalom és kedvető körülmények között némely téren nagy eredményeket mutatnak fel, melyek még nagyobbaknak tűnnek fel a valóságnál a miatt, mert a közönség kevesebbet

várt tőlük. A legújabb idők híres angol siketnéma vak lányáról Keller Helénről itt e kis cikk keretében nem szólunk, csak néhány régi időkből följegyzett nevezetes vakról emlékezünk meg.

Zenélő vakok már régebben sem tartoztak a ritkaságok közé, ma ez a vakoknak fő kereseti forrása; a hallás és tapintás finomsága, melyet az ép embereknek jobban gyakorolnak, nagyon elősegíti ezt. Zongorahangoló vakok gyakran igen ügyesek, voltak köztük orgonakészítők is, s egy, Gastellan Márton Warwickban, bár már két éves korában elvesztette szemvilágát, nagy ügyességre tett szert ebben. Carlisleban (Anglia) a múlt század végén élt Strong József nevű szücs, ki vaksága dacára nemcsak butorokat készített, de különös szerkezetű szövőszékeket talált fel. Mivel szenvedélyes zenélő volt, az orgona szerkezetével is megismerkedett s létszeri vizsgálat után kútűnő orgonát készített.

Kiváló matematikus volt az életének tizedik évében megvakult spanyol De Salinas Ferencz. A vak tudósok száma általában igen nagy. A vakon született Carlo Fernando a XV-ik század végén Párisban bölcsészetet s teológiát tanított, félszázaddal később ugyanott működött a szintén vakon született Belling Persewald, mint híres nyelvmester. Passeratius vak a Sorbonne egyik híres tanára volt, s mint ilyen, nevezetes beszédet tartott a vakság dicséretére. Mint vak theologus és jogász tünt ki De Werda Nikáz, ki életének harmadik évében vesztette el szemvilágát, de azért bölcsészettudor, a theologia s jog tudora és a mehelni iskolák igazgatója lett s Kölnben, hol 1492-ben halt el, az egyházi s világi jogról oly alapos előadásokat tartott, hogy messze földről sereglettek össze a tanulók hallgatására.

Híres egyházi szónok volt a vakon született Pickely Mihály Augaburgban s mint nyelvészeti tekintély tünt ki Schönberger weydai tanár, ki életének harmadik évében fekete himlő miatt elvesztette látását, mind a mellett tanár lett a königsbergi egyetemen s ott latin, görög, héber, syriai, chaldeai, arab és francia nyelveket tanított. E mellett igen jártas volt a fizikában, matematikában s zenében, a königsbergi dóm számára kútűnő orgonát készített, minden sipot sajátkezűleg. E nevezetes ember 1649-ben halt el Königsbergben.

Jeromos egyházi atya nagy dicsérettel említi Didymus Alexandrinus vakot s «látó prófétának» nevezi el; kora ifjúságában vakult meg, de egy félszázadig volt az alexandriai katecheta iskola vezetője s egyaránt jártas volt a hittanban, bölcsészeten s matematikában. Diktálás útján egész tudományos becsű iratot hagyott hátra s 395-ben halt meg, mint Nagy Antonius barátja.

A tudományos hírnevű vak nők között legjelentékenyebb Valkier kisasszony, ki a 17-ik század végén Genfben élt s bár már csecsemő korában elvesztette látását, megtanult latinul, olaszul, németül s francziául, a zsolnárokat teljesen tudta könyv nélkül, úgy szintén a biblia nagy részét, olvashatóan tudott írni s több hangszeren könnyedén játszott.

Sokoldalú műveltséggel bírt továbbá Groto Lajos «Adria vakja», a mint szülővárosa után nevezték. Vaksága dacára híres jogász, bölcsész, költő és szónok volt, Olaszország több fejedelmével s legkiválóbb tudósaival állott összeköttetésben és levelezésben. Sirja Velenczében van Sz. Lukács templomában. Említésre méltó még a wormsi születésű Kriesing, ki Jenában matematikát és különféle nyelveket tanított s e mellett kedvelt szónokló is volt.

A vak zenészek hallása és tapintása, a költők és tudósok emlékező tehetsége, fantáziája s értelme már ma-

gában is nevezetes dolog: de még érdekesebb, hogy egyes vakok ujjakkal csaknem látni képesek. Gambosi János Volterrából oly finom érzékű volt, hogy szobrász lehetett s a florenzi nagyherczeg megbízásából VIII. Orbán pápa s más nevezetességek mellszobrát nagy ügyességgel tudta elkészíteni. Az ujjak finom érzéke még jobban volt kifejlődve a két éves korában megvakult Vermaasennél, Tisztán a tapintás által őt különbözö szint tudott megkülönböztetni, de, mint maga is bevallotta, csak teljesen józan állapotában, egy kis ital után ez érzékét elvesztette.

Hasonló észleletet tett Sloane lovag, mint a «Gentlemana Magazine» 1757. szept. 7-iki száma közli, egy meg nem nevezett leányon, ki himlő által elvesztette látását és hallását s ezért csak érintés által lehetett vele értekezni. E leány tapintással megkülönböztette a veres, zöld és kék színeket. Rokonait kezök megtapintása által ismerte fel, a kéz alkatát s hőmérsékletét különböztette meg. Forró napokon a megkülönböztetés nehezebben történt. Idegeneket szaguk után ismert fel.

De nemcsak képletes értelemben voltak látó vakok. Megtörtént esetek is maradtak fenn ily csodálatos tünevényekről. Maga a híres csillagász, Kepler beszéli, hogy Heidelbergben egy félszemű, Wager Mátyás nevű ember, ha ép szemét befedték, orrán keresztül nézett s

A király átveszi Frigyes főherczegnek, a Landwehr főparancsnokának jelentését.

minden világos tárgyat megismert, ha azt orra alá tartották. Kepler e tüneményről tudományos magyarázatot írt, mely sokszor vitatott tárgy volt. Hasonlót beszélt el Smet orvos is egy parasztról, ki teljesen vak volt s mind a mellett orrán át mindent megkülönböztetett.

De ha mindjárt az utóbbi esetek ritkaságuk miatt kétségbevonhatók is, tagadhatatlan, hogy a vakok más érzékeiket s szellemi tehetségeiket képesek oly fokig fejleszteni, hogy a látókat is megsejtenithetik vele.

KÉPEINKHEZ.

A király első nyilvános szereplése betegsége után.

Az idei tavaszon hetekig elhúzódó aggodalom tartotta lenyűgözve az osztrák-magyar birodalom lakosságát, mert hosszabb időn át nyugtalanító hírek érkeztek az uralkodó egészségi állapotáról. A király betegsége ugyan, mint azt a kezelő orvosok több ízben nyilvánosságra hozták, nem volt komoly természetű, mégis komolyan lehetett aggodni annak lefolyása miatt, mert az uralkodó egyébként edzett, egészséges szervezetének magas koránál fogva már nincs oly erős ellentállóképessége, mint a fiatalabb egyének szervezetének.

A király nem is volt fekvőbeteg, sőt a rája háramló államügyeket is naponta eli tézte. Lakosztályát azonban nem hagyhatta el, mert kezelő orvosai attól tartottak, hogy az idei tavaszi esős, szeles, hűvös időjárás, a melynek hatása tudvalevőleg még fiatalabb egyének hűléséből eredő hasonló betegségeinél is észrevehető szokott lenni, súlyosbíttatja fogja a betegséget.

Azonban, hűla a Mindenhatónak, ezuttal is győzedelmeskedett uralkodónk egészséges szervezete az orozva támadó kór felett s pár héttel ezelőtt már annyira előrehaladt a gyógyulás folyamata, hogy a király, az idő enyhébbre fordultával, elhagyhatta lakosztályát, naponta sétát tehetett a szabadban, sőt mult hó 18-án már megjelenhetett kedvenc katonasága körében is.

Közismert dolog, hogy Ő Felsége minden, a monarchia hadierejét érintő kérdésekben, változásokban és alapításokban személyesen szeret résztvenni, mindenről meggyőződni és intézkedni. Ezuttal az osztrák Landwehr-akadémiának a jelen számunkban közölt képeken bemutatott zászlószentelése került sorra és Ő Felsége örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy a nagy ünnepség keretében végrehajtott szertartásnál személyesen megjelenve, kétségtelenül dokumentálbassa felgyógyulása hírének valódiságát és eloszlassa az egészségi állapota iránt felmerült aggodalmakat.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be: a Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasutárság bányái, hutái és uradalmi részére alapított társaláda helyi bizottságától, a dognácskai orvos lakásán megkísérelt dinamitmerénylet meghiusítása alkalmával tanúsított magatartásáért Horváth József csendőrnök felajánlott jutalomdíj fejében 100 K és Siposs Kálmán pancsovai kir. járásbíró urtól 4 K. Ezen adományokkal az alap vagyona 33,196 K 10 fillérre emelkedett.

Ellenszegülés. Miklós János és Lukács János II., szakuli őrsbeli csendőrökből álló járőrt Erdős György Koronghy-tanyai lakos július 28-án délelőtt kikérdezés közben megtámadta, Lukács csendőr kardját megmarkolta és zubbonyát elszakította. A támadó ellen, miután a járőrvezető Miklós csendőr által a támadás abbahagyására ismételtlen hozzáintézett felhívás eredményre nem vezetett, Miklós csendőr szuronyt használt és azt könnyen megsebesítette.

Kérelmek. Jorga Péter, Budapest, VI., Sziv-utca 56. II. em. 15. sz. alatti lakos, kéri Péter Gergely csendőrt, ki a bajai és szabadkai őrsökön szolgált, hogy tartózkodási helyét közölje vele.

Brassai János nyug. csendőr, magyarbodzavámi lakos, kéri Tófalvi Sámuel és Crisán János csendőröket, kikkel 1907-től 1911-ig a szászánadasi őrsön együtt szolgált, hogy címüket közöljék vele.

Simon Pál, Lajtapardány községben állomásozó csendőr, kéri Tschisler Jánost, ki a cs. és kir. 52. gyalogezred tartalékalományából mint cz. őrmester, a folyó évben a VI. számú csendőrkerülethez próbaszolgálatba lépett, hogy címét egy fontos okból közölje vele.

Butyrka László, Szilágysomlyón állomásozó próbacsendőr, kéri az 1910. évben a 12. taraczkigyus ezredhez bevonult Csiki András ez idő szerinti próbacsendőrt és Bagosi Gyula lovas próbacsendőrt, mivel 1913. évi augusztus havában Nagyszebenből együtt léptek volt át a csendőrséghez, hogy címüket közöljék vele.

Vass Mihály csendőr, ki Kisszebenben állomásozik, kéri a VII. számú csendőrkerület állományába tartozó Lukács Ignác csendőr cz. őrmestert, hogy címét szíveskedjék vele közölni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ideiglenes szabadonbocsátás. Tavaly hozta meg az angol törvényhozás a Prisoners (Temporary Discharge) Act-ot, a mely a foglyok ideiglenes szabadlábrahelyezéséről rendelkezik. Életbeléptetésének körülményei és indító okai meglehetősen közfelkövők, szelbtenben ismereteseek és mindenekfölött — újak. Ez az a külföldi sajtóban gyakorta emlegetett Cat and Mouse-Act (Macskaegető törvény), melynek az angol szüffraszettek harczoos csoportja által a fogságban oly szívós makacssággal keresztlvitt éhség-sztrájkok adtak életet. Az elveik megvalósítása érdekében higgadtságot és megfontolást nem ismerő s ennek folytán aztán a köz- és személybiztonságot is akárhányszor veszedelemzetett szüffraszettek a büntető államhatalom szigorúbb megtorló intézkedéseit tették szükségessé magukkal szemben, ámde azok végrehajtását módfölött megnehezítették konok éhség-sztrájkjaikkal. A mindössze néhány szakaszból álló új törvény aztán akként intézkedik, hogy ha a Secretary of State (miniszter) arról győződik meg, hogy valamely fogoly-nak egészségi állapota kívánatossá teszi a fogvatartás feltételei és ideiglenes megszakitását, a mely kedvezőtlen egészségi állapot egészben vagy részben a fogolynak a fogságban tanúsított saját magawiseletére vezethető vissza: rendeletileg felfüggesztheti, de csakis az általa megszabandó időre és feltételekkel az illető fogoly szabadságvesztésbüntetését. Ez a rendelkezés úgy a vizsgálati fogságban levő vádlottra, mint a már büntetését töltő elítélre is kiterjed. A kormányhatóság rendeletében megjelölt felfüggesztési időtartam lejártával a megkezdett szabadságvesztés tovább folyik s a kellő időre nem jelentkező vádlott vagy elítélt bárhol letartóztatható s a börtönhatóságához kísérendő.

A póruljárt betörő. Az életben a legnagyobb ritkaságok közé tartozik az az eset, mikor a betörő maga hívja föl telefonon a rendőrséget a ez uton annak rendje és módja szerint bejelenti a betörést, kérve a saját maga azonnali szíves letartóztatását. Bármennyire valószínűtlenül is hangzik az eset, mégis tény s megtörtént ez a osoda a nagy angol világvárosban, Londonban. A Themse-parti rendörkapitányság ügyeletes szobájában ült az egyik inspekciós rendőrtisztviselő s a mikor az éjszakában a legjavában unatkozott, egyszerre csak megszólalt a telefon csengője s egy izgatott férfihang sürgősen rendőri kirendeltséget kért a Queenstreet egyik nagyobb kereskedelmi raktárhelyiségébe. «Kicsoda ön» kérdezte a rendőrtisztviselő. A válasz nem volt épen kielégítő, mert csak ennyit felelt a kérdezett: «Majd meglátja ön, ha idejön.»

A további kérdésekre már nem kapván érthető vagy semmi választ, letette a kagylót és gyorsan arra határozta el magát, hogy megfelelő számú rendőrrel a helyszínére megy, hogy a rejtélyesnek látszó esetet megvizsgálja. Amint odaértek, látták, hogy a raktárhelyiség ajtaja föl van törve s mire bementek, a széthányt különféle áruk között két lerongyolódott férfialakra bukkantak. A rendőrtisztviselő felvilágosítást kért tőlük, a mire az elcsipettek egyike sietett elmondani, hogy a nagy zivataros és esős időben lakás híján s minden munka s pénz nélkül tétován bolyongtak a városban, mire a körülmények kényszerítő súly alatt elhatározták, hogy betörnek egy helyre és azután telefonálnak a rendőrségre, hogy ilyen uton juthassanak a védelmet és táplálékot nyújtó börtönbe. Ezt a céljukat pedig el is érték, mert alig egy óra múltán már a rendőrségi fogház kemény, de mégis nekik enyhét adó pricesén pihenték ki tragikomikus kalandjuk fáradságait s rábikosztal csillapították éhségüket.

A japánok tizparancsolatja. A japánok erkölcsi világa és felfogása egészen más, mint a miénk s ez az erkölcsi felfogás és világnézet tesz megérthetővé sok olyan dolgot, a mit eddig csak csodáltunk, de meg alig értettünk. Az angol újság közölte a napokban azt a tizparancsolatot, a melybe a japán moralisták és vallásbölcselek erkölcsi felfogásukat egybetömörítették és a miket századok óta az egymást követő generációk rendre megtanulnak már kis gyermek korban, a mintaszerű japán iskolákban. A tiz szakaszba foglalt moráltanítás pedig olyan altruizmust és olyan igazán tiszteltreméltó erkölcsi felfogást sugároz ki, a melynél a kereszténységé egy csöppel se különb. A külső alakjunkt illetőleg pedig a japán morál-dogmák abban különböznek a mi parancsainktól, hogy aféle abszolút tiltó rendelkezés egyáltalán nem fordul bennük elő. Szól pedig a japánok tizparancsolata eképen:

1. Minden erőnynek alapja a hűség; a császár fenéges személyét mély tisztelettel kell övezni és a házat soha el nem mulo alázattal kell szolgálni.

2. A szüleidet buzgó készséggel vedd körül, tiszteljed őket és mindig gondolj az ő nagy szeretetükre és gyengédségükre.

3. A testvéreknek és nővéreknek, mint egy család tagjainak, szeretniük kell egymást és egyesülve — békeességben kell élniük.

4. Mindenki dolgozzék felebarátjáért, bátorítsa a jót és bátorítalanítsa a rosszat és egyformán bánjon a barátaival és az idegenekkel.

5. A hazugságtól való tartózkodás a megismerés kezdete, legyetek tehát egyeneslelkűek, óvatosak és dorgáljátok egymást, tanítva a szépre és jóra.

6. Ha tanulmányozzátok a multat, abból meg fogjátok tudni érteni a jelent. Ápoljátok a szellemi és erkölcsi szepítés szenvedélyeit, mert ebből születik és testesül meg az erény.

7. Ha elnyomottakat láttok, legyetek velük szemben barátságosak és érezetek velük együtt, a mennyire ez csak töletek telik.

8. A betegség — úgy mondják a tudós orvosok és a bölcsek — a szájon át támad meg. Vigyázzatok tehát arra, a mit megesztek és megisztok.

9. Nemes hűségátokat és bátorságátokat őrizzék meg akkor is, ha a körülmények elnyomnak benneteket és ha az életetek szomorúságra is válik.

10. Gondoskodjatok arról, hogy őseink előírásait, a haza és a házi tüzbely tiszteletére mindenkor és hiven megőrizzék.

Íme, ez a japán morál — s ez a nyitja a japán halálmegvetésnek és lángoló hazaszeretnek.

Élet a föld alatt. Az Ezeregyj csodás mesevilága, Semiramis függő kertjei és a paradicsomi Eldorádó bűbajos káprázata és színpompája jut az embernek eszébe, mikor az elhunyt dúsgazdag portlandi herceg biográfiáját olvasva, azt a még soha nem hallott tényrt tudja meg, hogy a különcködő és pazarul bőkezű — hogy ne mondjuk tékozló — dúsgazdag angol főúr a föld alá menekült és ott élt kedvtelésének, teremtvén magának a föld alatt egy a szó teljes értelmében való parkot és paradicsomi kéjlakot, a melynek sehol a világon nincsen párja és a melynek mesebeli szépsége és bája felülmúl minden elképzelhetőt. Sőt, nem is egészen találó a földalatti park kifejezés, mert a különck angol nábob nemcsak parkot, de egész gazdaságot, épületeket, istállókat, lovaglótermet, sőt múzeumot is építtetett és varázsolt a föld alá, hogy ott egymagában, senkitől és semmitől nem zavartatva, élvezze az életet és hódolhasson szenvedélyének. A hercegnek ez a csodabogárszerű különck eszméje és a terv kivitele tömén-telen sok millióba, állítólag 45 millió koronájába került, ám a herceg ettől a pazarlástól sem ment tönkre, sőt vagyona állagát sem csonkította, mert ennek daczára is jóval nagyobb örökséget hagyott azért örökösire, mint a mennyit annak idején ő kapott, a mi minden-esetre a mellett bizonyít, hogy bogaras és pazarló természete mellett is jó és számító gazda volt, a ki úgy tudta tőkét és birtokait jóvedelmezteni, hogy a legköltségesebb passziókat is az anyagi romlás veszélye nélkül bátran megengedhette magának. Ám a míg az elhunyt főurat magányt kedvelő és embergyűlölő természete üzte kedvtelésével a föld alá s oda vonult el az emberek közül az életet, a magányt és a természet föld alá varázsolt bűbáját élvezni, addig örököse, a jelenlegi majoreeko, egészen más kaliberű, életvidám s a társaságot és élvezeteket kedvelő ember, a ki nem valami nagy örömet talál a tulajdonát képező földalatti paradicsomban. Mégis nemrégiben ő is ott rendezett egy nagy ünnepélyt és mulatságot, a melyre 1400 vendég volt a földalatti parkba bivatolós. A lakoma előtt, a mit a hatalmas képtár-teremben tartottak meg, nagy kerti mulatságot és tűzijátékot rendeztek a földalatti parkban, mely a nappali világítást villanyfénytől kapta, a levegőt pedig ügyesen elrejtett s a bokrok közé beépített láthatatlan aknák közvetítésével kapja a föld felszínéről. A közönség egy része lovaglóversenyt és produkciókat is rendezett a mesészerű park hyppodromjában, a mely olyanféle czirkusz, a milyen csak a régi ókori Rómában lehetett, de a melynek méretei a czirkusz maximumát is messze felülmúlják.

Szerkesztői üzenetek.

10. M. Forduljon kérelmével tanparancsnokához, ki azt majd felülbb helyre felterjeszti.

P. örmester. Nem várjuk meg.

Felvidéki öreg csendőr. Négy középiskolai szükséges.

3233. Csak ha négy középiskolát végzett.

18. Erdély. Megszakíthat képez.

Balaton. Mind a két állásra szükséges négy középiskola.

Fehér galamb. Ha megszakítás nélkül lép át — beszámít.

K. J. Illendőség alatt azt értjük, a mi állik, azaz az embernek oly külső magatartása, a melyet a társadalom az illető helyzetben az illető egyénnek előír. Az illendőség szabályai tehát nagyon változnak és nagyon különbözők; minden korban, minden népnek megvan a maga felfogása az illendőségről és ez a felfogás különböző magatartást ír elő a különböző foglalkozás, állás-, rang- és korbelieknek. A főelv kétségtelenül az, hogy külső magatartásunk megfeleljen az erkölcsiség követelményeinek, hogy tehát beszélünkkel, magunkviselkedésünkkel ne sértjük mások erkölcsi felfogását (őszeg ne sértjük a személynézeteket), mindenkinek megadjuk külsőleg is azt a becsületet, mely őt megilleti, de viszont követeljük a magunkét is. Az illendőség tehát főképp társadalmi erény, a társadalomban való magunktartásnak szabályozója. Ebben rejlik erkölcsi fontossága is.

FEJTÖRŐK

Képtalány.

Betűtalány.

b
o

Térítés számitási kérdés.

Melyik az a szám, a melykhez ha hozzáteszünk, az értéke kevesebb lesz?

Megfejtési határidő: 1914 július 13-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegy lesz kiosztva.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsőítettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Rogozsán Gyryll őrsvezető ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett eredményes tevékenysége, őrsének rendben tartása, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért.

Gaal Gábor és Gergely Albert Bertalan csendőrök, az 1914 márczius 11-én Gyertyánligeten pusztított árvízveszély alkalmával öt ember életének megmentésével tanúsított önfeláldozó és bátor magatartásukért.

Csiszár Elek őrsvezető ez. őrmester, a Viskén pusztított árvízveszély alkalmával az életmentés körül nagy önfeláldozással kifejtett buzgó, kitartó és eredményes tevékenységeért.

Bongár József őrsvezető ez. őrmester, az 1912. év április havában, a zadnyokai erdőben, Sáfár Mendel Volf, buszti illetőségű egyénen elkövetett szándékos emberöléssel párosult rablás tettesének 320 órán át folytatott igen ügyes, leleményes, kitartó és fáradhatatlan nyomozással történt kiderítéseért.

Borogli György csendőr ez. őrmester, a Királyháza községben pusztított árvízveszély alkalmával az élet- és vagyonmentés körül tanúsított bátor és elszánt magatartásáért.

Nagy Pál járásőrmester, több vármegye területére kiterjedt kényes és bonyolult családi ügy igen jól szervezett tetteseinek, nehéz körülmények között, fáradságot nem ismerő buzgalommal, szakértelemmel és leleményességgel eszközölt kiderítése és az igazságszolgáltatás kezébe juttatásáért.

Kocsis Sámuel őrsvezető ez. őrmester, Csiszár Miklós csendőr ez. őrmester és Lendvay Ábel őrsvezető ez. őrmester, több vármegye területére kiterjedt kényes és bonyolult családi ügy igen jól szervezett tetteseinek kézrekerítésénél járőrszemélyük hathatós támogatásáért.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Országai házak és telepek létesítése.

Kölcsönök lakhérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzre való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetéti után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem költi, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és cheques beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Pink Pál őrsvezető ez. őrmester, Kiss János, Hegyi József és Kántor István csendőrök, a Tócsa köz-éghen pusztított árvíz alkalmával az életmentés körül tanusított bátor és elszánt magatartásukért.

Obladányuk László őrsvezető ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kötelességtudással párosult buzgalommal kifejtett eredményes tevékenységéért.

Imre József őrmester, Kis László Doros István, Csizsár Elek és Kovács Kálmán őrsvezető ez. őrmesterek, az 1913. évben a jelentkezők gyűjtése körül kifejtett eredményes tevékenységükért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Durucz János őrsvezető ez. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéséért, neveléséért, őrsének mindenkor rendbentartásáért és kifogástalan magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kovács György IL, Miskó Zsigmond, Bongár János járásőrmesterek, Hunyadi János őrmester, Molnár Sándor, Erdei József, Karna András, Határ Imre őrsvezető ez. őrmesterek, Balogh Mihály, Rab János, Pintye János és Gonda István csendőr ez. őrmesterek, 1913. évben a jelentkezők gyűjtése körül kifejtett eredményes tevékenységükért.

Fauk György járásőrmester, Jeszenszki Ödön IL csendőr ez. őrmester, Kotsó Imre, Bartha Ferencz és Csarnagotzki Mihály csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kötelességhez, buzgó és eredményes tevékenységükért.

Ruszt Teofil csendőr, a Huszt határában pusztított árvíz alkalmával az életmentés körül bátor fellépéssel kifejtett eredményes ténykedéseért.

Kovács György IL járásőrmester, Vönöczki József őrsvezető ez. őrmester, Berkecz János és Volák Mihály csendőrök, az Abaujszántón pusztított árvízveszély alkalmával, a mentési munkálatoknál, kötelességhez, és kitartással végzett eredményes tevékenységükért.

Csépe Mihály csendőr, a Faluszlatina határában pusztított árvízveszély alkalmával az életmentés körül tanusított bátor és férfias magatartásáért.

Nagy Sándor csendőr, az 1913. évi július hó 11-én, Csepén pusztított árvízveszély alkalmával a vagyonmentés körül tanusított bátor és elszánt magatartásáért.

Nagy György csendőr, az 1913. évi augusztus hó 7-én Vámosújfaluban pusztított árvíz alkalmával több ember életének a végpusztulás veszélyétől elszánt bátorsággal történt megmentéseért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Haris József járásőrmester, Molnár Lajos őrmester és Biró Imre csendőr ez. őrmester, a legénységi létszám kiegészítése körül jelentkezők gyűjtése által kifejtett tevékenységükért.

Üveges László őrsvezető ez. őrmester, két embernek a vízbeesésétől történt megmentése alkalmával a mentőknek nyújtott hathatós segítségért.

Oláh András és Benics Sándor csendőrök, egy tűzvésznel a vagyon megmentése és a tűz eloltása körül kifejtett buzgó és eredményes működésükért.

Dudás András csendőr, egy emberéletnek a tűzhaláltól történt bátor és ügyes megmentéseért.

Szűcs Sándor, Takács Károly és Nyiri Pál őrsvezető ez. őrmesterek, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálatban kifejtett eredményes tevékenységükért, alárendeltjeiknek helyes és célirányos vezetéséért és neveléséért, őrsüknek jó állapotban tartásáért, nemkülönben jó magaviseletükért.

Pisztie Tivadar őrsvezető ez. őrmester és Kandra György csendőr, csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálatban tanusított eredményes működésükért.

Az időleges nyugállományban meghagyatott:

1914 június hó 1-ével:

Nagy István VII. számú csendőrkerületbeli id. nyug. járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint erokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Torda.

Előléptettek:

1914 június hó 1-ével:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

őrmesterekké:

Bardocz Károly, Ujvári Tivadar, Rutkai János és Foszto Gyula őrsvezető ez. őrmesterek;

őrsvezető ez. őrmesterekké:

Serény János, Illyés Ferencz, Szabó Mihály I., Kasléder János, Sziggyártó Lajos, Szőke Zakariás, Györi András, Máté Antal, Papp János, Béres János és Molnár Zsigmond csendőr ez. őrmesterek; végül

csendőr ez. őrmesterekké:

az altiszti vizsga letétele alkalmából:

1914 június hó 10-ével:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Jurás József, Komáromi János, Csillik János, János István, Takács István, Jakó Lajos, Solymosy Károly, Mátyás János, Szabó Mátyás, Mihály Tamás, Pakó László, Fésűs János, Bedőházi Balint, Törzsök Máté, Pap János, Cziráki János, Benics Sándor, Barta Miklós, Kornea Zakariás, Kádár János, Grünca Győző, Fábian Dénes II., Orbán Mihály II., Pongrácz György, Perhájca Miklós, Horváth János, Gál Miklós, Szeregai Károly, Keresztes Andor, Szűcs Mihály, Silasi Sándor, Fábian Sándor, Gál János II., Biró Gergely, Boér József I., Málnási János, Gedeleán Győző, Barta Lőrincz, Mihály Pál, Berenczi Mihály, Orosz Vince és Szabó Pál csendőrök;

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hang-
szert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkész-
tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbalm,
harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képe-
s árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.**
Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

a m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Sárai Pál, Szabó Lajos L., Németh János, Szék János, Mager János, Szalai Imre, Molnár Izidor, Beria József, Kiss M. István, Fataki Gábor, Faragó János, Gyurinovics Dezső, Dénes Pál, Horváth István IV., Kővári Sándor, Faragó Mihály, Laczko Tamás, Zeiros István, Tóth Lajos III., Lázár Ede, Patkós Mihály, Péterfi József II., Szabó István V., Bartha Mihály, Vigh György, Tóth Károcsi János, Kiss József III., Papp Imre, Bartha Gábor, Török József, Papp Péter, Veres József V., Vitt Miklós, Sándor István II., Fazakas Sándor, Bótos Máté, Török László, Mérei János, Lukács Dénes, Mór János, Papp József, Danes Miklós, Szilágyi Péter, Keszöcze István, Lengyel Géza, Bordás György, Ferenczi Péter, Süerl György és Nisztor János esendőrök;

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Koplányi Márton, Péter Miklós L., Csatári Imre, Németh Gábor, Takács Lajos, Belső Károly, Berán András, Kovács Márton, Orsz Mibály, Bruder József, Mudris János, Bódi János, Patka Sándor, Szabó László L., Ladányi József, Gyuricza Mátyás, Pallagi János, Tordai József, Trupcsák János, Kovács Imre, Mándura György, Vas István, Kiss Gyula L., Zsigmond Sándor, Tóth Géza II., Sós András, Boonyák Demeter, Kreisz Pál, Dénes Mihály, Szűcs István, Kovács Károly L., Timpeáli Gyula, Szabó Erdélyi Vitos, Hegedűs Sándor, Puskás István, Károlyi János, Pap Sándor II., Almási Károly, Cseri József, Hollósi Pál, Petri Antal, Bánya Mihály és Pauló Mátyás esendőrök;

a m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:

Bertalan Antal, Bápai János, Ferencz József, Herczeg Károly, Bacskai András, Papp Dániel, Marétyák István, Remeiz Mihály, Kiss Bertalan, Molnár István, Béndek Mihály, Keszthelyi István, Benyás József, Fülöp Kálmán, Sütő András, Iványi József, Gyimóthi Pál, Antal Sándor, Volován Károly, Steller Marián, Csarnagotzki Mihály, Tóth Albert, Danielovits Győző, Szabó János, Török János, Klubert József, Pakucs Dénes, Kovács József VII., Orbán Balázs, Garai Lajos, Derecskei János, Bodnár József II., Juhász Lajos, Tanczos Kálmán, Sztupár György, Kovács János V., Nagy János II., Varga József L., Grappa Alajos, Bartha Ferencz, Szász Ferencz, Traizta Sándor, Karnez István, Mészáros Pál, Herhály Lukács, Iyachovics György, Sopronyi János, Matcsák Sándor, Dobórhelyi József, Németh Mihály II., Bónis Dániel, Thács János és Óri József esendőrök;

a m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Jóó László, Puskás Lajos, Radványi János, Varga Lajos, Horváth Mátyás, Vida Lajos, Héring József, Buhlos János, Kaposi Sándor, Tóth István IV., Kacskeleti János, Imre Ferencz, Sarkózi János L., Szita Gyula, Horváth Mihály, Horváth György L., Lehecz József, Nagy József IV., Mészáros István, Hegedűs Ferencz, Vladár Győző, Both István, Piezkó Gergely, Santa Lajos, Porumb Tivadar, Jancsik István, Gyurácska István, Varga Mihály, Chudiványi Ferencz, Szabó István IV., Gombkötő Antal, Fodor Antal, Vörös József, Horváth Lajos, Baji Ferencz, Fülöp Sándor, Luley János, Fitos Mihály, Gaál József, Tóth György II., Dibi Lajos, Wolf József, Pindes József, Horváth Imre, Simon József II., M. Kovács Lajos III., Hégy László, Szilágyi Sámuel, Kovács János V., Bárdi István, Varga József L., Körtvöl Mark, Korecsok István és Horváth Vincze esendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:

Istók István esendőr 3 drb. és Nagy József esendőr 2 drb.; továbbá

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Szűcs Mihály és Ferenczi Imre esendőrök 3—3 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 18 éve álló géparúháza kizárólag alatti szímen létezik Szegeden a városi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer udelt-barátomat, ügyeljenek hogy meg ne téveszték hasonló nevű üzlet és szigorúan Szántó József nevét követeljék rendelés megtételénél. Flókraktáram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban. Csakis

nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britania és Helical kerekpárok a tünéklő Pathéfon beszélőgépek és lemezek töltetése is nálam van, esendőrök és harckocsi-alkotók részvételével. Főzjegyzékem ingyen küldöm. Várom leveleket és ez által kölcsönös barátságot.

SZANTÓ JÓZSEF

géparúháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyűk
Kardhojt
Celluloid kezelő és nyakkravató
Czipőkrém
Fegyverzsír
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
sth. sth.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindenemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk házilag készült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitűnő minőségben és olcsó ár mellett.

Kérlek a készséggel küldöttek ezekből választás végett.